

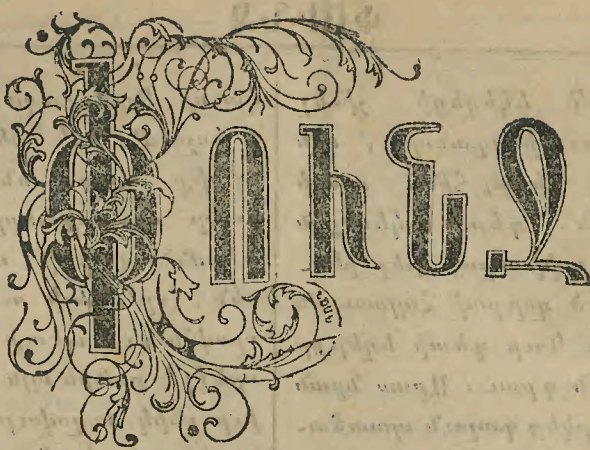
Փետր 20 ԲԵՐԵՄԵՐԻ ԵՒ ԵԱՐԱՅԻՍ օրերը կը հրատարակուի :

Տարեկան բաժանորդագրին է միայն չորս արծաթ մեծիկ կանխիկ վճարելի : Թէ մայրաքաղաքիս և իւր արտաքինաց և թէ դաւանայ համար :

Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուին :

Տեղական և գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :

Հատը մէկ դրէ է , և կը դաճուի մասնաւորապէս Պահճէ դարու-Սուճի Պօղոս աղայի խառնովը :

Ծանուցման տողը Յ զրէ է մէկ անգամի համար : Աւելի անգամ կըլլայ աւելի անգամներու համար :

Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալմաճանեան Կ. Պօլիս Պալատ քաղաք Նափիէ խան վերի յարկ թիւ 16 :

— 000000 —

ADRESSE

H. S. Aladjadjian

Directeur du Journal Arménien **ՔՈՒՆԵՂ**

16 Nafie Han, Balouk-Pazar

Constantinople.

Թիի 1775

ԵԱՐԱՅԻՍ

1883 ՄԱՅԻՍ 28

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երբեք է իշխել կյանքու ժամանակէ մը հետէ , որ նշանաւ կոթեան արժանի է՝ միանգամայն իրբեւ վարչական խնդիր : Ուսումնական խորհուրդն , յանձնարարութեամբ վարչութեան , կեդրոնական վարժարանի համար ծրագիր մը կ'ստեղծէ և կ'մատուցանէ : Վարչութիւնը չգործողութիւնը պիտի , սպասելով ծրագրի մը , զոր կ'ստեղծէ եղբոր Ս. Պատրիարք Հօր ի պատրիարքական տեղում վերադարձին առաջին եռանդուն և շեղանքով աւելի մէջ ձեռնարկեալ հանգիստուր հանգանակութիւնը շարունակելու պաշտօնով կ'ազատուի մասնաժողովը : Ուսումնական խորհուրդը կ'ընտանայ իրեն յանձնարարեալ ծրագրին խմբագրութեան աւարտմանէն ետքը որոշ ծրագրի մը սպասելու արտօնութեան վրայ . և իրաւունք ունի , որովհետեւ ըստ ազգային սահմանադրութեան , միայն Ուսումնական խորհուրդը պաշտօնէն է կ'ընտան ամենայն գործ կատարել , և քանի որ կայ ուսումնական խորհուրդ և քանի որ յատկապէս յանձնարարեալ էր նմա յիշեալ ծրագրոյն պատրաստութեան գործը , ուրիշ անպաշտօնական մարմին մը ծրագիր սպասել և պաշտօնական մարմնոյն պատրաստման գործադրութիւնը յապաղեցունել ընտ ապաշտօնէն : Ուսումնական խորհուրդն վշտանալու իրաւունք ունի , վասն զի բոլորովին անուսումնական կ'մնայ ինքը , և խաղաղիկ հաճոյից , և անարգեալ ու արհամարհեալ , որով մինչեւ իսկ կատարուի հրաժեշտ տալ , ինչպէս կըլտմը : Որչափ պարտ է ձեռնհաս ազգայինները պատուել նոյնպիսի և առաւել պարտ է պաշտօնական մարմիններն պատուել և չդալել նոյա արժանապատուութեան . եթէ ձեռնհաս կամ հարուստ ազգայինք իրենց նուիրատուութեամբ մեծարելի են , նոյնպէս և առաւել մեծարելի են պաշտօնական մարմինք , վասն զի նոքա ալ կ'աշխատին ի շահ ազգին իւրեանց թանկագին ժամերն զոհե-

լով և սիրտ ու գլուխ յոգնեցունելով : Եթէ Ազգին ո՛ր և է նպատակը իմա ընելու յոյս տուող մեծատուն մը , առանց պաշտօնական դիրք ունենալու , իւր տունէն կամ վաճառատունէն ազգային պաշտօնական անձանց կամ մարմնոց վրայ տիրապետելու իրաւունք պիտի ունենայ , պէտք է ուրեմն մնայր քարեալ ըսենք ամենայն օրինաց և վարչական կողմաներով թեան . եթէ այսօր 50 լիւրս տըռուողը ուսումնական խորհուրդն վրայ իշխէ , վաղն ալ ի հարկէ քաղաքական ժողովոյ վրայ կը բռնակալէ 60 լիւրս տուողը , և ժողով և խորհուրդ կըլլան արծաթաթիւն ստորուկք : Եթէ այսպէս ընթանաւք , ի հարկէ բարեյարդար վարչութիւն մը չեմք ունենար , և ամեն գործ խնդիր ու ձեռնարկութիւն խառնաշփոթ միջակի մէջ գտնուելով՝ Ազգին համար օգուտ մը , արդիւնք մը տեսնել հնարին չըլլար :

— Անցեալ կիրակէ , Մայիս 22, Բուսնուգի մեր ազգային եկեղեցւոյ փողոցը ծաղիկներով և ուսու պուլըար դրօշակներով զարդարուեր , և Տ. Յովհաննէս վարդապետ Պատարագ մատուցեր է Չարին թագադրութեան հանդիսին առթիւ : Ներկայ դրոշակներ են ուսական հիւպատոսն , իբր 20 զօրապետք և պուլըար մետրապօլիտն ու աւագ քահանայն , և շնորհակալութեամբ մեկնելու են յետ աւարտման ժամերգութեան : Բուսնուգէն նամակ մը կ'գանգատի , թէ Պ. Ս. Փ. տնուն անձ մը տակաւին ազգային եկեղեցւոյն չլծարէր իւր հօրը տոկոսով առած 4500 դրուչը : Այսպիսի գանգատներ նոր չեն , սակայն դժբաղդաբար մինչեւ ցարդ կեդրոնական վարչութեան կողմանէ տնօրինութիւն մը եղած չէ :

— Ամսոյս 12-15 ին , Եօղլատու Վահանեան մասնաւոր վարժարանի հարցաքննութիւնն ու մըրջանակաբաշխութեան հանգէսը կատարուեր է ի ներկայութեան Գեր. Տ. Ղեւոնդ սրբազանի , վսեմ կառավարչին , կառավարական բարձրատիճան անձանց , քննադատ և այլոց : Այս վարժար-

անը 1872 ին հաստատուած է շրջնորհիւ քանի մը կըլթասէր անձանց : Վսեմ կառավարչին Հատի փաշա ալ բարձրագոյն կարգի քանի մը աշակերտները քննելով թուրքերէն ու գաղղիարէն լեզուաց մէջ , գոհունակութիւն յայտնել է : Վարժարանին երէց աշակերտաց՝ այլ և այլ կարեւոր գրեանք , իսկ կրթեալաց՝ արժաթեայ փոքրիկ խաչեր բաշխուեր են : Բաց յայսմանէ , Հոգաբարձուաց կողմանէ յախնթ մատանի մը Գեր. Տ. Ղեւոնդ սրբազանի ձեռամբ նուէր արուեր է վարժարանին առաջին դասատու Արքատակէս Էֆէնտիի , և Բերկայ ընտիր կերպաններէն ծրար մը՝ Երկրորդ դասատու Դապագեան Էֆէնտիի , որ տեղւոյն մայր վարժարանին նախկին աշակերտներէն է եղեր : Մեր թղթակցին , Մեծ. Միհրան Էֆէնտիի Գլխաւոր , որոյ նամակէն համառօտեցինք այս ծանօթութիւնները , « Գոհ եմ , երբեք , որ անցեալ տարի դասատուաց անքաջալեր չլծուէր մասին քանիցս ըրած դիտողութիւնքս գոնէ այս անգամ իրենց արդիւնքն ունեցան . այո , Հայ մանկուղին դաստիարակութեան համար խղճի մտքը քրտն թափող մշակք ո՛րքան աւելի քաջալերուին ու վարձատրուին , այնքան աւելի օգուտներ կ'ծագին Ազգին ապագային համար » :

— Սուեկուրլուէն (Եօղլատու վիճակ) կըլտն առ մեզ , թէ տեղւոյն ազգային վարժարանը՝ որ տարիէ մը հետէ բարեկարգ վիճակի մէջ էր երկու բարեջան հոգաբարձուաց յատկապէս բերել տուած երկու ձեռնհաս դասատուաց ջանասիրութեան շնորհիւ , այժմ բոլորովին խանդարեալ վիճակի ենթարկեալ է յիշեալ երկու հոգաբարձուաց մահուան պատճառաւ , և դասատուք պիտի հրաժարին ի մօտոյն նամակագիրն կը յաւելու , թէ տեղւոյն երեւելիներէն Գ. Պահապետն , Յ. Կիրակոսեան , Հ. Դանիէլեան անձանց գրողումներ խոսովութիւն մը բարեբաժնէ ժողովրդեան մէջ , թէ՛ սոքա առանց կամաց ու հաճութեան ժողովրդեան կողմէն բռնու-

թեամբ քաղաքական ժողովոյ անդամ ըլլալ , թէ՛ ժողովուրդը բողոքած է առ Գեր. փոխանորդին , և յուսալի է որ նորին գերապատուութեան շնորհիւ խաղաղութիւնը վերահաստատուի , և ըստ սահմանադրութեան կազմուի նոր քաղաքական ժողով մը վասն զի խմբովին հրաժարած է Գաղաքական ժողովն : Ահաւասիկ Սուեկուրլուի մէջ ալ խռովութեան պատճառ կցուցուին երեւելի ազգայինք , մինչեւ ու պարտին ժողովրդեան սիրոյ , միութեան և օգտին համար փոխտանիլ , ինչպէս վայել է ճշմարիտ մեծութեան : Երանի թէ , ստոյգ չըլլար մեզ հաղորդուած սոյն տխուր տեղեկութիւնը :

— Կարն քաղաքի անուան ծագման վրայ Տիգրիսի Մեղրի Մայիս 15 ի թերթի մէկ յօդուածէն կ'ըսուէր :

« Վերջին տարիներս վրացիք մէկ զարմանալի ընթացք են բռնել . նշանք աշխատում են իրենց յատկայնել այն պատմական անունները թէ՛ անձնաւորութեանց և թէ՛ քաղաքաց , որոնց հետ համարեա ընտելի կապ չեն ունեցել : Մրանից երեք տարի առաջ վրացի բանասէրներէ մէկը , պ. Կիպիանի , չգիտեմ ի՛նչ ազգասիրութիւնից գրգռուած « Կովկաս » ուսու լրագրում մի յօդուած տուաւ , որով հրապարակօրէն յայտնում էր , որ հաշակաւոր հայազգի Կօմա-Լուու Մելիքեանցը վրացոց ցեղից է : Ինչպէս , որովհետեւ իւր ազգանունը լուու Մելիքով չի ստորագրում , այլ Լուրի-Մելիքով - արդ , որովհետեւ լրին վրացոց խօսքի վերջաւորութիւնով է , ուրեմն և նա վրացի է : Նա այս առթիւ պիտի լուծէ , որովհետեւ իւր ժամանակաւ տեղական լրագիրները նոյն յօդուածին պատասխանեցին , ումանք փաստելով և ումանք սրախօսութիւնով : Այժմ ես կ'ամենում եմ հերքել այն երազը , որ կրկին վրացի բանասէրների գլխներումը պտըտում է : Մօտ օրերումս դարձեալ նոյն « Կովկաս » լրագրի բանասիրական նում մի երկար յօդուած երեւալ , որի հանդիման կ'ամենում է հաստատել , որ Կարն քաղա-

քը վրայոց է պատկանելիս ե-
լել, և որ Կարս անունը տուել
է վրայոց Կարս խօսքից, այ-
սինքն «Հոտում է» : Երբ վրայ
մեծ թագուհին թամարան այցե-
լածեան ելաւ իւր տիրապե-
տութեան ներքոյ գտնուած քա-
ղաքները, հասաւ և մի անանուն
քաղաք, երբ բերդի վրայ բարձ-
րանում է նա, մի գաղտնի հոտ
վիշեց նրա նուրբ քթին և ար-
տառանքը իւր զղուած Վարս :
(Հոտում է) : Այդ խօսքից ան-
անուն քաղաքը կնքվում է Կարս
անունով, բայց օտարազգիք դ-
տառը արտառանել չկարողանա-
լով տառւմ են Կարս : Նայն խոսք այս
եղբայրացութեամբ տպուած է
«Կարս» անունով լրագրում, որի
հեղինակը տեղւոյն քաղաքային
ուսումնարանների տեսուչ, պ.
Բարսեղն է :

Վերջուք թէ վրայիք մի ժա-
նակ օգուտ քաղելով հայոց ան-
նիշխանութիւնից, անաւերութիւն-
նից, և քրդառականութիւնից՝ այն-
չափ բազմաթիւ գտնուեցան, որ
Հայաստանի մի մասին տիրեցին,
որոյ մէջ գտնվում էր և Կարս
քաղաքը : Մի թէ գրանով նշա-
նակում է, որ յիշեալ քաղաքը
միշտ իրանցն է եղել : Երեխա-
յութիւն է, դիցուք թէ իրենց
տանջով հռչակաւոր թամարան
այցելից Կարսը, արդեօք նրա-
նից յետոյ, երկաթ ժամանակ
մնաց վրայոց տիրապետութեան
ներքոյ : Ո՛չ արդեօք «Վոլիսի»
և «Կարսի» յօդուածագիրները
գիտեն, որ թամարայի այցելու-
թիւնից առաջ Կարսում կար հա-
յոց թագաւորութեան մի ճիւղը,
որ կոչվում էր «Թագաւորու-
թութիւն Կարսի», արդեօք
նրանք տեղեակ են, որ Բազ-
րատունեաց Աբաս թագաւորը
Կարսը (այսպէս էլ կոչվում էր
և այն ժամանակ) շքեղացնէին
յետոյ իւր մայրաքաղաքն շինեց-
արդեօք նրանց յայտնի է, որ

ՅՐԱՆՍՈՒՄ Բ. Ի ԳԼԽԱՐԿԸ

Բ. (Ե-ը)

1824 Յունիսի 44 ի առաւօ-
տուն, իբր 23 տարեկան մարդ
մը Բրաթերի կանանչաղաղ ծա-
ռուղեաց մէջ կճեմէր, և դէմ-
քէն յայտնի էր, թէ վշտով մը
կտառապէր. մերթ արտառուաց
կաթիլ մը կտահէր նորա արտե-
ւանանց տակէն և մերթ յան-
կարծական շարժում մը և տը-
խուր ու սպառնական հայեացք
մը կթողար շրս գին, և բար-
կութենէն ոտքը գետնին եղար-
նէր :

Լէսթալտ Շրիլտօրֆ էր այդ
մարդը : Բժշկապետ զրահաւորաց
3-դ դնդին, որ յայնժամ ի Վի-
եննա էր :

այնտեղ մի եկեղեցի շինել
տուեց Աբաս թագաւորը, որի
չինութեան վերայ հինգ տարի
աշխատեցին : Դեռ եկեղեցին
չօծուած, անխաղաց բեր թա-
գաւորը մեծ զօրքով Հայաստան
արշաւեց և Կարս գետի եզերքը
իւր բանակն դրաւ : Աբաս նրան
գետալան գրկեց գաղուն պատճա-
ճաւը հարցրեց, որին բեր թա-
գաւորը պատասխան տուաւ թէ՝
«Կեղծմ գալ քո նոր շինել
տուած եկեղեցին վրայ ծէսով
օծել տայ» : Աբաս այս պատաս-
խանի վերայ բարկանալով շու-
տով հայոց զօրքը ժողովեց և
նրա վերայ գնաց, աստիկ պա-
տերազմից յետոյ հայոց զօրքը
բռնեց Բեր թագաւորին և Աբա-
սին բերեց : Աբասը նրան հետն
առած Կարս եկաւ և նորաչէն
եկեղեցին մոյնելով «Տէն», ա-
սած, այն եկեղեցին, որին դու
վրայ ծէսով օծել էիր ուզում,
լաւ մտիկ տո՛ւր տառւմ եմ,
որովհետեւ էլ չափաւ տեսնես
և դուրս հանելուն պէս հրամա-
յեց աչքերը հանել : Անխաղա-
քը եկան Աբասին խոգրեցին և
իրենց թագաւորը յետ գնեցին :
Նա չեմ հասկնում, պար յօդ-
ուածագիրները ինչո՞ւ պատմու-
թեանց կենդանի վիսյութիւննե-
րը թողած, բառի պատահական
նշանակութեանն են դիմում :
Թէ որ այդպէս է, թող գեր-
մանացիք աշխատեն Ռուսաստա-
նում ինչքան «բուրգ» վերջա-
ւորութեամբ քաղաքներ կան ի-
րենց սեպհակացնեն, որովհետեւ
«բուրգ» գերմաներէն «աշտարակ,
ամրոց» է նշանակում, իսկ յոյ-
ները «պօլ կամ պօլիս» որ
նշանակէ «քաղաք» է նշանակում :
Այսպիսի օրինակներ շատ վեր-
ջայնելով յօդուածս, ընթերցող
մի բանից միայն երկիւղ եմ
կրում, ահա՛ ինչպէս : Բոլոր
աշխարհիս ազգաբնակչութեանց
մեծ մասը աւտորիական հօշա-

Լենք նորա շրթներէն խոյս
տուած ընդհատեալ խօսքերը,
և պիտի իմանանք անշուշտ իւր
անյուսութեան պատճառը :

— Բարբարոս հայր, կըսէր
ինքնին ծառի մը առջեւ՝ կե-
նալով. անբիծ անուն մը, պատ-
ուաւոր վիճակ մը, անտահման
սէր մը բաւական չեն եղեր քու
ազգականդ հետ ամուսնանալու...
բարբարոս հայր... կրկնեց քայ-
լելով և գնաց վէտութեամբ ծաղ-
կազարդ շաքանակներին մը մօտ
կանգնեցաւ :

Վայրկեան մը լռութենէ ետ-
քը սպառնական շարժում մ'ը-
նելով յարեց :

— Բայց դու չգիտես որ մահ-
ուանս վճիռը տուիր. առանց
Լուիզի պժղալի է ինձ կեանքը,

կաւոր մայրաքաղաքին վիշէն
է կոչում, իսկ իրենք գերմա-
նացիք ասում են Վին : Եթէ
բոլոր այլազգիները միանան և
գերմանացիներին պէս Վին ա-
սեն, (որ աւելի ուղիղ կը լինի,
որովհետեւ պէտք է միշտ տալ
սրկիցէ բանին այն անունը, որը
իւր բնիկ ժողովուրդը տալիս է
նրան) այն ժամանակ, շատ կա-
րելի է, մի ուրիշ վրայի գիտ-
նական առարկէդ դուրս գայ և
լրագրում մի յօդուած տայ
այս բովանդակութեամբ, «որով-
րովհետեւ Վին խօսքը վրայերէն
նշանակում է ուլ, ուրեմն և
Վիշենա քաղաքը մերն է ե-
ղած» :

— Ինչպէս կանխաւ ծանուցեալ
էր, Ազգային Ժողովն երէկ բաց-
ուեցաւ առօրեայ առեւտապե-
տութեամբ Վրիստաստը Էֆէն
տիի Ղաղարոսեան : Պատրիարք
Հայրը բացաւ ճառով մը, յո-
րում կ'այտարարէր թէ ազգա-
յին ժողովն, վարչական ժողովն,
խորհուրդը, հոգաբարձութիւնը,
մասնաժողովը, յանձնաժողովը և
ընկերութիւնը կաշխատին կգոր-
ծեն, բայց ինքն անձնական ար-
կարութեան պատճառաւ անկա-
րող կգանուի գործել, և կցաւի
որ իրեն պէս մէկու մը վրայ Ազգ-
դեռ համակրութիւն և վստա-
հութիւն ունի : Նորին արարչու-
թիւնն ապա բարեմաղթութիւն-
ներ բրաւ Օգոստ. Սուլթանին,
նախարարաց և Ազգին համար :
Ս. Պատրիարք հայրը ճառն ու
բարեմաղթութիւններն աւարտած
բաղձած էր, և ահա առեւտապե-
տաշարկից յատկապէս ազգա-
յին ժողովից համար մաղթել և
օրհնել. ուստի Ս. Պատրիարքը
ոտք ելաւ, ինչպէս նաեւ երես-
փոխանք և բարեմաղթեց ու օրհ-
նեց : Յետ այսորիկ ժողովն վա-
ւերացայց երեսփոխանական նոր
ընտրութիւններն, և առաջին ա-
տենապետի ընտրութեան համար

և դու մերժեցիր զիս անոր հետ
միացնել. վասն զի ճոխ օժիտի
մը տեղ պարկեշտութեան համ-
բաւ մը և սիրանէդ սիրտ մը
միայն ունիմ իրեն տալու...
ազա՛հ վայրպէրկ, դռնեց քա-
լելով, Աստուած պիտի պատժէ
դքեզ, որ թէ՛ իմ և թէ՛ քու
զաւկիդ դժբաղդութեան պատ-
ճառ եղար...

Մէկ քանի վայրկեան լռու
կենալէն զինի :

— Օ՛ն, քաջարտութիւն, դու
չեց, դեռ յոյսեր կան : Լուիզ
կսիլէ զիս, ապահով եմ. թերեւս
կյաջողի խանդաղատեցնել իւր
հայրը և Աստուած կգթայ մեր
վրայ :

Բրաթերի ծայրը հասած էր :
Այս խօսքերէն բաւական կը

բուէտրիւթիւն եղաւ, բայց 49
քուէ՛ տարթոր թիրեաքեան է
Փէնտի, և 11 քուէ Եւստաֆ-
եան էֆէնտիի համար տրուած
ըլլալով, և հետեւաբար փոր-
ձուելով որ սրտնդ ձայնից առա-
ւելութիւն չկայ, հարկ եղաւ յա-
ծորդ նախին թողուլ, որ ըստ օ-
րինի տեղի պիտի ունենայ առա-
ջիկայ ուրբաթ օր :

— Հիւանդանոցի տարեգարձի
հանդէսը կատարուեցաւ հինգ-
շաբթի : Ս. Պատրիարքը առաւօ-
տուն ելլալով, Պատարագ մա-
տոյց, սեղանին նախադասեց,
բոլոր յարկերն այցելեց, և պահ-
մալ գիմարի հանդիսավայրը
բազմէն ետքը մեկնեցաւ :
Իրա նախընտրով, Հարկ չկայ ման-
րաման գրեաւ. եկեղեցւոյն մէջ,
սեղանին վրայ, հանդիսավայրին
մէջ բարեմաղթութիւններ եղան
Օգոստ. Սուլթանին, նախարա-
րաց, Ս. Պատրիարք Հօր, հոգա-
բարձութեան, բարեբարաց, և
ընդհանուր Ազգին համար : Յատ-
կապէս ծափահարեցաւ վսեմ
Արքայազամ փաշա Կրամեան, որ
40 լիրա նուիրած էր : Ապաքէն
չնորհակալութեան, գովեստից և
ծափահարութեան արժանի են
ազգային այս միակ պատապար-
տին համար նուիրատու ազգա-
յինք, և անձնուիրարար հոգա-
բարձութիւն ընողներն : Եւ ար-
դարեւ յաւիտեան անմահանալի
պիտի մնան այն բարեւէր ան-
ձանց յիշատակներն, որոնք ի
հնումս յաճախ անձամբ և ըն-
տանեօք իսկ Հիւանդանոց եր-
թալով կգիշերէին անդ, և կը
մխիթարէին բոլոր պատապար-
եալները մեծածախ կոշուքներ
աւալով : Եւ արդարեւ անմահա-
նալի պիտի մնայ Տատեան գեր-
դատանին անունը, որ՝ մեծա-
յիշատակ Սուլթան Ապա-իւլ-Մէ-
ճիտի կողմանէ իրեն հաց ու միս
չնորհուած տուէն, խնդրեց Հի-
ւանդանոցի յատկայնել, և վե-

հասկցուէր նորա դադանիքը

այսինքն թէ զԼուիզ՝ ճարտարա-
պետին աղջկէն սիրած էր, և թէ
նա ալ կհամապատասխանէր նո-
րա սիրոյն, բայց Շրիլտօրֆի աղ-
բատութեան պատճառաւ Վայս-
պէրկ մերժած էր ամուսնութեան
առաջարկութիւնը :
Շարունակենք պատմութիւնը
Լէսթալտ, Ժողէֆ կայսեր շի-
նել տուած ճեմարանէն հեռա-
նալուն պէս, եկելըցայլի ար-
ուարձանն ուղղուելով՝ իւր բնա-
կարանը մտաւ. սենեակին դու-
ռը դուրսէն վրայ էր, երբ յան-
կարծ ահաբեկ աղմուկ մը և ա-
ղաղակներ լսեց, որ մօտակայ
գինեւորանէն կլուէին, ուր քա-
ղաքին պահապան զօրքն ոտն-
բարար կխմուէին :

հապեան զմայրամբը ընդունեց այս խնդիրն և ցարդ կիցելէ Հիւանդանոցը : Ահա ճշմարտութեան կեդրոնացումը : Ահա ճշմարտութեան կեդրոնացումը : Ահա ճշմարտութեան կեդրոնացումը :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

* Մանկութեան կարգէ, թէ ի Մոսկուս օտանան հանգիստական զեպան Սերգիւս փաշա տարապալման մեծարանք ընդունուած է կայսրէն և կայսրուհիէն : Յոտկայէս կնչանակուի, թէ կայսրուհին պաշտօնական ընդունելութեան մը ժամանակ Սերգիւս փաշայի թեւը մոտենալ՝ երեք շրջան ընդէն է սրահին մէջ :

* Յիշեալ լրագիրն կհերքէ ի Դամասկոս մահմադականաց աւերակներուն մէջ կուր մը պատահած ըլլալուն զրոյցը, և կը յուշուի թէ ի Հօրան տեղի ունեցած շփոթութիւնը վերջացեր են ճորհիւ կուսակալին Սիրիոյ : * Օտար լրագրերէ կիմացուի թէ Բ. Դրոնէն չըջարեալիս մը զրկուեր է մեծ տէրութեանց՝ Պոլսոյ թերթերն ըստ դաշնադրոյն Պէրլինի վար առնուի համար :

* Պաղատան հեռագրեալ է, թէ Սիւլէյմանիէի սահմանէն 13 ժամ հեռի, պարսկական երկրին մէջ ժանտախտ երեւան ելեր է, և օտանան պաշտօնական կաշի կաշիստին յայտնուի չանցուել :

* Կրտսի, թէ Բ. Դրոնէն Սերեւերեան-Բուսէլի կուսակալ Ալէքս փաշայի հրաժարականը ընդունելէն յառաջ, ի Պոլսոյ պիտի կոչէ՝ բերանացի բացատրութիւն առնուի համար :

* Մայրաքաղաքին պարսիկ զեպանը՝ Վիշնու և Գաղղիոյ շերտերներն երթալու հրաման ընդունած ըլլալով, 13 օրէն կը մեկնի՝ դորձապատար թողլով Միքա ձէվատ խանը :

Յիշեալ զրահաւորք մասնաւորապէս պաշտպանութիւն կընէին այդ գիւնեաման ուստի ճիշտօրէն երթալով իրաւամբ թէ այդ աղմուկին պատճառը զինուորականաց մէկ կուր կըրնար լինիլ, վաղելով անդր հասաւ : Իւր ներկայութիւնը, խաղաղական խօսքերը, իւր աստիճանին ազդեցութիւնը, կուսակալներուն վրայ տալաւ իրենց ընդունելով ծանր հետեւանաց առաջին առաւ :

Ձինուորները երկտասարդ բըժիշկը տեսածնուն պէս, ըստ թիւեր կարծես գիւթմամբ տիրեց անդ :

— Յիշեալ զիւր և ըսաւ ճիշտօրէն խոստով հեմքով ներս մտնելով :

* Չարն Սերեւերեան-Բուսէլի պատգամաւորութիւնն մեծարանք ընդունելով, յոյս յայտնուի է թէ պաշտպան չպիտի մոտանալու բարեքն :

* Եղիպատի Խալիլին քայքայ Փաթմա հանրաժանութեամբ քաղաքէ կած ժամանակը, շուքնաւուն մէջ տեսած մեծարանացը փախարէն 100 լիրոյ արծող մատանի մը նաւապետին, ոսկի շղթայով ժամացոյց մը նաւուն բժշկին, և դարձական պարգեւներ տուեր է այլոց :

* Անցեալ չարաթ օրը Տիկին Չարիֆի անուան տարեգարհն ըլլալով, Յունաց պարսիսըն շնորհաւորութեան դնաց : Տիկինն արժանի է ամենայն մեծարանաց իւր մեծանուն ամենայն ոգին կիլէ, և բարեբաղն փորելի է իրեն :

* Կրտսի, թէ Մարաշի կառավարիչ Թօտուն և Ռեֆայի կառավարիչ Բամի փաշաներն մէկ մէկու տեղ պիտի փոխանակեն :

* Օգոստ. Մուլմանին բժշկական Մարթուսի փաշա, և ուսումնական դեռնանաւան թարգմաններէն Պ. Նուվանֆի երեքշաբթի Ծէնէր երթալով տեսուեցան Յունաց Պարսիսըն հետ :

* Կրթական պաշտօնատունէն յունական վարժարանաց քննութեան յատկացեալ Նալիմ Պէյ Պարսիսըն քաղաքէն կարգեալ ընդունին հետ իւր պաշտօնը կատարելու եղանակին վրայ խորհրդակցեր է ուրաթ օրը Պարսիսըն հետ :

* Սերեւերեան-Բուսէլի կուսակալ Ալէքս փաշայի հրաժարման զրոյցն հաստատուելու վրայ է : Կարծող կայ թէ, թէ դարձեալ ինքը ետ պիտի առնուի հրաժարականը, ինչպէս երկու տարի յառաջ ետ առաւ հրաժարման հետեւեալ օրը :

* Նախարարաց ժողովոյն յանձնարարութեամբ

— Դեռ ոչ, բաւ գիւնեպանը, բայց եթէ չգոյիք շատ հաւանական էր որ ըլլար :

— Կուսին պատճառն ի՞նչ է :

— Ոչինչ, տէր իմ, զիւրին է գուշակել : այս պարոններէն երկուքը, ըսաւ գիւնեպանը, երկուքը հաւանական մասնանի ընելով հինգ շիշ գարեջուր խմելէն ետքը, առանց վճարելու մեկնիլ կուղէին : Ես ալ տոտիկ կիւսահանէի : Ես յաղման պատճառը :

— Տէր իմ, գոչեց մին յերկուց : զրահաւորաց Լէպրուրին մոտենալով : այս մարդը ճշմարիտը չըսաւ : Իրաւ հինգ շիշ գարեջուր խմելէն, Ես ալ ըսաւ իւր ըսածներուն մէջ գանուած ճշմարիտը, բայց բնաւ չուղեցինք :

նուեր է Պէրլինէն ընկերութեան մը կողմէն մատուցեալ խնդիր մը, որ է՝ վիճակահանութիւն մը հաստատել ի Պոլսոյ, շահը կրթական և այլ օգտակար հաստատութեանց յատկացնելու պայմանաւ :

* Ըստ Պիլանդիլի Յունաց Պարսիսըն քաղաքին Խաւն ժողովն գումարելով անցեալ ուրաթ, որոշեր է զիւր մալ գրել առ Բ. Դրոնէն և արտօնութեանց նախկին վիճակին մէջ մնալ խնդրել, ծանուցանելով միանգամայն թէ Պարսիսըն պիտի հրաժարի, եթէ Բ. Դրոնէն պնդէ իւր պահանջմանց համար Միւս կողմէն Պարսիսըն քաղաքին պաշտօնական լրագիրն կշարունակէ իւր քննադատութիւններն :

* Փարսիսըն արտօնաւոր Պ. Գօլա՝ որ մայրաքաղաքս եկած է Ասիոյ կողմէ երկաթուղի շինելու համար ընդարձակ ծրագիր մը մատուցեր է Բ. Դրոնէն, բոլոր անցնելիք տեղերն ալ յատկապէս նշանակելով :

* Վախճանեալ Մահմաւ Նէտիմ փաշայի 20-30 տարուան սպասարներէն Խալիլ ու Լուլիֆի ազաներն, և մատակարարն ու կառավարն տեղի օրը պալատը կոչուեր են, և պալատին մէջ պաշտօն վարելու պայմանաւ՝ 800 ալան զուշ ամսական կապուեր է :

* Խոթանդուլ լրագիրն առանց պայմանաժամի դադարեցաւ, Բէշթէր Լոյտ լրագրէն զինուորական բարենորոգմանց վերաբերեալ յօդուած մը տաւ ըլլալուն համար :

* Բեդերսպուրիկի համանուն լրագիրն բողբոլին կհերքէ այն զրոյցը, թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը Փոքր Ասիոյ վրայ յարձակելու տրամադիր է, և սահմանադրին վրայ ուսական զօրք կհամոզմի : Այսպէս միշտ հերքուեցաւ այս զրոյցն՝ քանի անգամ որ հրատարակուեցաւ վերջիւ պահանջման պալատ տալ :

առաջ ալ ապացոյցը սա՛ է որ իւր ամբողջ առնելիքին տեղ Նոբին վեհափառութեան սա գըլէտարիք կառավարիչէն, զոր պալատի սպասարներէն մին ընկերս տուած է :

— Է՛, այդ ինձ ստակ չվճարել ըսել չէ՞, յարեց գիւնեպանը : քանի որ հինգ շիշ գարեջուր փոխարէն փողոցէն գրաւուած աղտոտ գլխարկ մը տալ կուղէք, առարկելով թէ, կայսրը դրած է զայն :

— Այո՛, իրաւ այս գլխարկը նորին վեհափառութեանն է, ըսաւ առաջին զրահաւորը, որ դեռ խօսած չէր : Պալատի սպասար մը Թէրափնանտ անուն, առաւ ինձ լայն, որ Վայսպէրի անուն

ջին ժամանակներս Լոնտոնի լրագիրը ալ կհերքէ Ռուսիոյ վերաբերեալ յարձակման զրոյցն, և հաւատ կընծայեն Բեդերսպուրիկ լրագրոյն հերքման : Վիշնու յի լրագիրը ալ յիշատակելով թագաւորութեան հանդիսին առթիւ Չարին կողմէն տաւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Կիւրու ուղղեալ զրոյցն խաղաղասիրական ոգին, և Պ. Կիւրուի համալրութեանց դէմ լինելը, կարեւորութիւն կընծայեն Չարին զրոյցն :

* Չինաստանի և Գաղղիոյ մէջ այս օրերս պատերազմի մը բացման հաւանականութեան առթիւ Չինաստանի զինուորական վիճակին վրայ տեղեկութիւն կըտուի : Վերջին ժամանակներս Չինաստան յայտնաւորեց մեծապէս յառաջ գացած է, Եւրոպայէն և մասնաւորապէս Գերմանիայէն բազում նոր զէնք ու զինուորական կարգադրութիւն առնելով : Պահեստի զօրքէն զատ, 1 միլիոն 294 հազար զօրք ունի, 300 հազարը կանոնաւոր, 400 հազարը՝ օժանդակ, 500 հազարը՝ ձիաւոր, 47000 ը թնդանօթածիգ, 37000 ը ծովային : սպայից թիւն է 44000 :

** Գերմանիոյ մէջ գործաւորք յուղեալ են վերձքերն աւելցնել տալու գիտմամբ :

** Տանլմարքայի թագաւորն ու թագուհին մօտերս Ռուսիոյ տես կուգան իրենց դստեր և փեսային, կայսեր և կայսրուհին :

** Նիւ-Եորքի և Պիոքին գիւղաքաղաքին մէջ տեղը 75 միլիոն ֆրանկ ծախուք նոր շինուած կամքին բացման հանգիսը կատարուեր է ի ներկայութեան նախագահին, նախարարաց, բարձրատիճանի պաշտօնատարաց և բաղնաթիւ երեւելեաց : Կամուրջն ունի երկու կառուղի, երկու երկաթուղի, և մէկ հետեւակուղի :

ճարտարապետն առած է, և սա նոյն թիկ կայսեր ձեռքէն ընդունած է :

— Բայց ի՞նչ օգուտ, յարեց գիւնեպանը, եթէ երեք կարգից գիւնեպի գլխարկ մը ըլլայ : Ես այդ տեսակ ստակներ չեմ ընդունիր իմ խանութիս մէջ :

Հետեւաբար կուր պիտի վերսկսէր, եթէ ճիշտօրէն զրահաւորաց պարաքը վճարելով երկու կողմերն ալ լուեցուցած չըլլար :

— Տէր իմ, ըսաւ կայսերական եռանկիւն գլխարկին տէրը, ա՛լ այս գլխարկը ձեզ կալաւ կանի : Կուսակալն որ եթէ չառնուի, զինուորը գեշ մեկնութիւններ պիտի տայ, և մերժումը վեհափառին անձին դէմ դադարնի տեսնելու մը ցոյց պիտի համարին, Լէպրուր գլխարկը առաւ և իւր բնակարանը դարձաւ :

**** Այս 17 դ. անգամն է որ Մաս-**
կուայի մէջ թագադրութեան
հանգէս կատարուեցաւ:

**** Անցեալները Ամերիկայի մէջ**
պատահած ահաւոր փոթորիկն
ընձ գայեր են 84 հոգի, և
ծանրապէս վիրաւորուեր են 340
հոգի: Եւնք մը ամբողջութեամբն
մինչև 20 ուր վեր բարձրանա-
լով բաւական տեղ երթալէն ետքը
աւերեր ցիր ու ցան եղեր, և մէջը
գտնուող հինգ մարդոց զխակ-
ներն լծի մը մէջ գտնուեր են:

**** Բուսանիոյ կառավարու-**
թեան համար 400 թնդանօթ
կալաց հասեր է այս օրերու:

**** Բոսնիոյ մէջ հրէից դէմ**
եղած վերջին յարձակումն բա-
ւական ծանր է: 130 հրէական
տուններ հիմնայաւորակ ըրեր են.
զօրքը դէնք գործածել ստիպ-
ուելով՝ իր 30 հոգի սպանուեր
են, և բազմաթիւ հրէայք գիւ-
ղերը փախեր են:

**** Անցեալ տարի ի Փարիզ**
166 միլիոն 434 հազար քիլո-
կրամ միս կերուեր է, որ եղին,
կովու, հորթի, ոչխարի և խոզի
են: Այս հաշուէն դուրս է ձի-
ու, ջորիի և իշու միսը. 196933
քիլո կրամ ծանրութեամբ 10366
ձի, 6460 քիլոկրամ ծանրու-
թեամբ 34 ջորի, և 17000 քիլո-
կրամ ծանրութեամբ 340 էշ միս-
թեր կերեր են:

**** Մոնթրուսոնցի գործաւոր մը,**
Թափառական Հրէին մարուքն
գերազանցող մարուք մ'ունի,
մէկ մեթր և 66 հարիւրամեթր
երկայնութեամբ, զոր գրեթէ
եօթը տարիէ հետէ կտրած է.
արմատն կարմրագոյն, և ծայրն
դեղին կապտագոյն: Երկայնու-
թեան կէտէն սկսեալ յերկուս
բաժնուած և հիւսուած է. աշ-
խատութեան ժամանակ մարմնոյն
կը փաթթէ, և միայն տօնի օրերն
արձակ կ'ընդունէ, որ մինչև ուս-
քերն կ'հասնի:

**** Վերջին ատեններու ի Լոն-**
տոն Չէսթըրլի ճօհն Օկտըն տ-
նուն մարդ մը դատուեցաւ.
145 դ. անգամն էր որ ի գատա-
րան կ'հանուէր՝ արեւոյթեամբ
գիշերային խուովութեան պատ-
ճառ ըլլալուն համար: Սոյն դա-
տաւարութեան ժամանակ հաս-
տատուեցաւ, որ Չէսթըրլի քա-
ղաքն 25000 ֆրանք վճարած է
սորա անուղղայ վիճակին պատ-
ճառաւ, այսինքն՝ բանտարկուած
ժամանակը թէ՛ իւր և թէ՛ ըն-
տանեայն պարէնի համար վճար-
ուած:

***** Անգղիայից կ'ճաչեն՝ զօ-**
րանալու համար. իտալացիք ի-
րենց երկրին բերքերն օգտակար
ընելու համար. ուսք՝ վօթկա-
յին (տեսակ մը օղի) զօրութիւ-
նը թեթեւեղեցու համար. սպա-
նիացիք՝ սիկանիս համեմելու

համար. գերմանացիք՝ անհան-
գիստ բլլալու համար. իսկ գաղ-
ղիացիք կ'ճաչեն՝ ճաշելու համար
այսինքն՝ խօսելու և իրենց կե-
նաց գոյութիւնը ապահովելու
համար, միայն գաղղիացիք գի-
տեն, թէ ի՞նչ է ընտանեկան
ճաշը:

***** Չինուոր մը կ'անգրէ իւր**
զօրապետէն՝ բացատրել թէ ինչ-
պէս կ'չինեն թնդանօթը. - «Ա-
պ'ուշ, կ'դատարկանէ զօրապետն
գոռողաբար, ծակ մը կ'առնեն
ու բոլորակը պողպատ կ'կտր-
թեն:»

ԳԼՁ Կէս: — Հետաքրքրական
փոքրիկ պատմութիւն մը, դործ
Վիքթոր Հիւկօյի: Դին՝ 60 փրյ:

Սեղեկամ հատընտիր ծաղկա-
քաղ Գաղղիարէն՝ Հայերէն և
Ցանկերէն առածոց: Դին՝ 60
փարայ:

Կգտնուին Պօլիս Չագմագընլար
փողոց թիւ 20 գրատունը, և
կամուրջին գլուխը ջրավաճառ
Պօղոս աղայի խանութը:

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԵՆԵՂԵՑԻՍ

Ս. Ղ. Թ. Ս. Ա. Ր. ՈՒ ՍԻՍ

Դեր. Տ. Մատթէոս եպիս-
կոպոս իշմիրեան գրած է Հա-
յաստանեայց եկեղեցւոյ ընդհան-
րական հայրապետութեան, և
Աղթամարայ ու Սոյ գաթուղի-
կոսութեանց հաստատութեան,
իրաւասութեան և պարտուց ու
պաշտաման վրայ, պատմու-
թեամբ՝ արձանագրութեամբ և
հին ու նոր վաւերական պաշ-
տօնագրովք հաստատելով զա-
մենայն: Ընթերցողն ինքի ծա-
նօթութիւն կատանայ Հայաստա-
նեայց հայրապետութեան և Աղ-
թամարայ ու Սոյ անցեալ և ժա-
մանակակից վիճակաց վրայ: Ան-
շուշտ եմք, թէ մեծ կարեւոր-
ութիւն ու օգտակարութիւն ունի
այս հրատարակութիւնը, մանա-
ւանդ ներկայ ժամանակի մէջ,
յորում ամենայն Հայոց հայրապե-
տական գերագոյն գահն թա-
փուր կգտնուի, Սոյ կաթուղի-
կոսական խնդիրն կ'յուզուի գեռ
և Պալատէնեայի բարեփոխու-
թեան վրայ կ'խօսուի: Դեր. իշ-
միրեան քաջ հետալծուած ու
խմայտասիրած է զայս ամենայն,
և լսուաւոր ծանօթութիւններ
կ'ընծայէ հետաքննին Հայոց:
Դրքին սկիզբը դրուած ցանկը աշ-
քէ անցունողն պիտի տեսնէ, թէ
որչափ նշանաւոր անցքեր նշա-
նակեալ են խնամով, և քանի՜
նուիրական ու մեծարելի է Հայ-

կական հարստութեանց միակ
մնացորդն եղող Հայրապետու-
թիւնն: Կարծէ, որ ամեն Հայ
ունենայ հատ մը, կարծէ որ ամեն
Հայ թանգարանի մէջ գլխաւոր
տեղ մը բռնէ այս Գիրքը:

Կգտնուի լրագրոցի գրասենեա-
կը, Պօլիս Պալք-պաղար Նաֆի-
յէ-խան վերի յարկ թիւ 16:
Պաղչէ-գափու ջրավաճառ Պօղոս
աղայի խանութը և Պօլիս Չագ-
մագընլար-եօգուշը Գալաֆեան
գրատունը: 1300 երեսներէ կը
բաղկանայ:

Պ. Նորայր Բիւզանդացւոյ Գաղ-
ղիերէն-Հայերէն բառարանին
129 դ. թերթն հրատարակեցաւ:

Աշէ-ֆէրէ ըստ ժամակարգու-
թեան Հայաստանեայց Ս. Եկե-
ղեցւոյ, պարզաբանեալ ի Տ.
Յովհաննէս քահանայէ Մկրտան,
Կգտնուի ամեն Հայ գրավաճա-
ւաց քով. իսկ կեդրոնատեղին
է Արամեան ապարան, Յակոբ-
եան խան թիւ 13: Լաթակաղմ
պարզ՝ 15, լաթակաղմ սոկեղծ՝
22, կաշեկաղմ սոկեղծ՝ 30, և
մետաքսեայ փառակաղմ՝ 40 դշ:

ՍԱՏԱՆԻ ՈՐԴԻՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ Ա. ԱՇԽԱՆ

Դին խրաքանչիւր թերթի 10
փարայ: Կգտնուի բոլոր գրա-
վաճառաց և լրագրավաճառաց
քով:

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԸՍՏ՝ ՕԼԷՆՏՈՐՁԻ

Ա. Մ. Գարազաշեան

Սոյն ընտիր ոճով քերակա-
նութիւնը բաւական ժամանակէ
հետէ սպառած ըլլալով, ագիւ-
ժողովրդեան փափաքանացը և
խնդրանացը համաձայն հարկ հա-
մարուեցաւ սրբադրութեամբ կըր-
կին տպագրել:

Կեդրոնատեղին է Մ. Յ. Փա-
փաղեանի կազմատունը Յակոբ-
եան խան թիւ 15 և Ուզուն չար-
չի թիւ 37 Դրատուն Դաւառա-
կան Ս. Յ. Փափաղեանի վաճա-
ռատունը: Դին 15 դահեկան:

Սիւք-նի քերականութեան Հայե-
րէն քերականութեան սոյն նախ-
նական գիւրուսոյց գաւաղիքն
արդէն սպառած ըլլալով, այս
անգամ կ'ըկին տպագրութեամբ
և կ'արեւոր փոփոխութեամբ վե-
րստին հրատարակուած է: Սոյն
գաւաղիքն խիստ յարմար է
նախակրթական վարժարանաց:

Կգտնուի Ս. Յ. Փափաղեանի
գրատունը և ամէն գրավաճա-
ւաց քով: Դին 2 դահեկան:

PILULES HOLLOWAY ԴԵՂԱՆՏԻ ՀՈՒՂՈՒԹԻՒՆ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն զեղանատը, ա-
մեն ջրային ակարութեան ու ժաթա-
փութեան և տխրութեան համար. կը
ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ ան-
շափաւորութեանց հետքերը: Սրտի և
երկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-
թիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով՝ նոցա
խանդարեալ վիճակը կը վանաւորէ
և գրգռելով կենսական գործարանները
կը գործացնէ: Իւր զեղական մեծ ազ-
դեցութեամբ սրտախտաւորութիւն, կըծ-
ուութիւն, մաղձային հիւանդութիւն-
ներ, որովայնի մէջ լցուած կաղեր, գլխի
ցաւեր կը վանէ, մարտոյթիւնը կը
չափաւորի, և մարմնը մաքրուելով
բոլոր այն ազդեցութիւններ որ չափ
անպատճառ զանազան հիւանդութեանց
սկզբնապատճառ կըլլան, ստող ու-
ժեղ և բնական զիրքը կ'ըզենու:

ONGUENT HOLLOWAY ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂՈՒԹԻՒՆ

Մորթալին հիւանդութիւնք և վերք
բուժելու մասին ունեցած պայտասական
յատկութեանցը հաւատարիւր բնա ու-
րիշ դեղ մը. հին կամ նոր թուրուոր
վերքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (շէրքե-
ն), սրտիկի և ստեանց վերքեր կամ
բոլորովին կանցիկն և կամ կը լաւա-
նան. օգտակար է նաեւ հարրախի՝
հալի, սրտի բարբախման, մանաւանդ
օգտեալ (էէլ) ըսուած հիւանդութեան
իւր կաղերքի, և զօրաւոր ազդեցու-
թեամբ խոյլ (սքաճ) հիւանդութեան
ապականիչ գորութիւնը ինչ աստիճան
որ ըլլայ կը զիմադրուէ:

Այս զեղերուն գործածութեան և
զաւակը նշանակուած է իւրաքանչիւ
տփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն զե-
ղավաճառներու քով, և մասնաւորա-
պէս Պաղչէ գաղու թաշ խանի կող-
մէրը Պ. Գաւաղեանի գեղարանը Ն.
7 կը ծախուի:

Աւելի տեսնել ուզողը կը հրաւի-
րուի առ հեղինակն տօրթօր Հոլլուէ
ի Լոնտօն Օքսֆորտ փողոց թիւ 533:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
28 Մայիս 1883

Բօնաօրիտէ	12-17
Երկաթուղեաց	Ֆրնդ. 53-50
Թրամուէյ	0. 1. 3-25
1863 ի փոխառութիւն Ֆրնդ.	73-
1863 ի	75-
1896 ի	65-
1872 ի	23-75
0 սմանեան լիւրան 100 ռէն	
Մէհիտիէ	108-12
Մէթալիք	102-20
Հինգնոց	103-35
Վեցնոց	103-35
Գառապն թուղթ (զրիք)	918-
Գառապն արծաթ (նոր)	91-
Ռուսիոյ Բօլ	90-10
Գաղղիական լիւրա	87-34
Անգղիական »	109-30
Դրեմից	52-

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ Հ. Ս. ԱՐԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՅ ԱՇԽԱՆ
ՍԻՒՄՊՏԻԼԻԻ ԽԱՆ ՎԱՐԻ ՅԱՐԿ 35